

INFORMACIJA

O AKTIVNOSTIMA REALIZACIJE POSEBNOG PROGRAMA ULAGANJA OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA PRIVREDNI I EKONOMSKI INTERES CRNE GORE

za period jul – decembar 2022. godine

Uvod

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 22. novembra 2018. godine, usvojila Odluku o kriterijumima, načinu postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore. Navedenom odlukom je bilo predviđeno da se ista primjenjuje od 1. januara 2019. do 31. decembra 2021. godine.

Na sjednici od 30. decembra 2021. godine, Vlada Crne Gore je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore („Sl.list CG“, br. 43/21), čime je produžila trajanje Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore za dodatnih 12 mjeseci. Shodno navedenom, Posebni program ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore je završen 31. decembra 2022. godine.

Uvođenje posebnog programa učinjeno je sa ciljem razvoja Crne Gore, odnosno sa ciljem privlačenja stranih investicija koje će intenzivirati razvojne projekte u sektoru turizma, poljoprivrede i prerađivačke industrije, na ukupnom području Crne Gore, kao i intenzivnijeg razvoja manje razvijenih opština Crne Gore. Kako je definisano navedenom Odlukom, u periodu trajanja posebnog programa mogu se donijeti rješenja o prijemu u crnogorsko državljanstvo po osnovu posebnog programa povodom najviše 2.000 zahtjeva.

Aktivnosti Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma

Shodno Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore, usvojene na sjednici Vlade od 23. juna 2022. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 079/18 od 07.12.2018, 012/20 od 11.03.2020, 143/21 od 31.12.2021, 068/22 od 30.06.2022), i shodno Zaključcima Vlade broj: 04-3275/2 sa sjednice održane 26. maja 2022. godine, odnosno usvajanjem Informacije o realizaciji posebnog programa (koju je pripremila Ministarstvo unutrašnjih poslova), Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma je 04. jula 2022. godine objavilo novi Javni poziv za iskazivanje interesovanja za kvalifikovanje projekata na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma, u cilju proširivanje Liste razvojnih projekata u oblasti turizma, a koji je važio do 31. avgusta 2022. godine, i kojim je investitor bio u obavezi da dostavi neopozivu bankarsku garanciju naplativu na prvi poziv u iznosu od 1.000.000,00 eura, kojom se garantuje realizacija razvojnog projekta u skladu sa dinamikom i namjenom utvrđenom u biznis planu i revidovanom glavnom projektu. Do isteka Javnog poziva na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma na adresu Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma pristiglo je sedam prijava, od kojih je pet dostavljenih projekata uvršteno na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma.

Shodno navedenom, Vlada Crne Gore je na sjednici od 28. jula 2022. godine, prihvatila Predlog za kandidovanje projekta „Izgradnja hotela B Kolašin po kondo modelu poslovanja“ na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma. Takođe, Vlada Crne Gore je na sjednici od 27. oktobra 2022.

godine prihvatila Predlog za kandidovanje projekta „Izgradnja hotela Prezident, Budva po mješovitom modelu poslovanja“ i Predlog za kandidovanje projekta „Izgradnja hotelsko – apartmanskog kompleksa Tivat, po kondo modelu poslovanja“ na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma. Dodatno, Vlada Crne Gore je na sjednici od 16. novembra 2022. godine prihvatila Predlog za kandidovanje projekta „Izgradnja hotela Kolašin Resort and Spa, po kondo modelu poslovanja, Kolašin“ na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma, dok je Predlog za kandidovanje projekta „Izgradnja hotela R, Kolašin, po kondo modelu poslovanja“ na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma prihvaćen od strane Vlade Crne Gore na sjednici od 24. novembra 2022. godine.

Aktivnosti nezavisnih kontrolora

Izmjenama i dopunama Javnog poziva 26. septembra 2019. godine dodatno je definisana obaveza investitora da, uz prethodnu saglasnost tadašnjeg Ministarstva održivog razvoja i turizma, angažuje nezavisnog kontrolora koji će pratiti realizaciju investicije u vezi sa projektom koji je uvršten na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma i polugodišnje izvještavati pomenuto Ministarstvo i Vladu Crne Gore o realizaciji projekta.

Dosadašnja generalna ocjena nezavisnih kontrolora u vezi sa pomenutim projektima je da podaci dostavljeni u finansijskim izvještajima sa pregledima troškova istinito i objektivno prikazuju stvarno stanje ulaganja u izvještajnom periodu. Ovi izvještaji sadrže informacije o realizaciji projekata u polugodišnjim periodima, i za sada, oni predstavljaju osnov za eventualno dalje postupanje u vezi sa preispitivanjem statusa razvojnog projekta.

Vlada Crne Gore je, zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, usvojila deset izvještaja o činjeničnom stanju za šest projekata sa Liste razvojnih projekata u oblasti turizma:

1. Izgradnja hotela „K16“, Kolašin, po kondo modelu poslovanja - za nezavisnog kontrolora je izabran „Crowe“ d.o.o., prvi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 12. aprila 2021. godine, drugi na sjednici Vlade od 30. jula 2021. godine, a treći i četvrti izvještaj usvojeni su na sjednici Vlade od 24. novembra 2022. godine,
2. Izgradnja hotelskog kompleksa „Montis hotels&resorts“ u Kolašinu, po kondo modelu poslovanja, za nezavisnog kontrolora izabran je „TPA Audit Tax&Accounting“ d.o.o Podgorica, prvi i drugi izvještaj usvojeni su na sjednici Vlade od 10. marta 2022. godine, dok je treći izvještaj usvojen na sjednici Vlade od 30. novembra 2022. godine,
3. Izgradnja hotela „Breza“, Kolašin, po kondo modelu poslovanja – za nezavisnog kontrolora je izabran „Crowe“ d.o.o., prvi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 18. juna 2020. godine, drugi na sjednici Vlade od 08. aprila 2021. godine, a treći i četvrti izvještaj usvojeni su na sjednici Vlade od 08. decembra 2022. godine,
4. Izgradnja hotela „D“ sa depadansom „E“, Kolašin, po kondo modelu poslovanja - za nezavisnog kontrolora je izabran „Crowe“ d.o.o., prvi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 08. jula 2021. godine, a drugi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 08. decembra 2022. godine,
5. Izgradnja hotela „Bjelasica 1450“, Kolašin, po kondo modelu poslovanja - za nezavisnog kontrolora je izabran „Racio-mont“ d.o.o., prvi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 22. oktobra 2020. godine, drugi na sjednici Vlade od 30. jula 2021. godine, dok su treći, četvrti i peti izvještaj usvojeni na sjednici Vlade od 22. decembra 2022. godine,
6. Izgradnja hotela „Durmitor Hotel and Villas“, Žabljak, po mješovitom modelu poslovanja - za nezavisnog kontrolora je izabran „Crowe“ d.o.o., prvi izvještaj usvojen je na sjednici Vlade od 16. jula 2020. godine, drugi na sjednici Vlade od 08. jula 2021. godine, treći i četvrti na sjednici Vlade od 10. marta 2022. godine, dok je peti izvještaj usvojen na sjednici Vlade od 28. decembra 2022. godine.

Aktivnosti Agencije za investicije Crne Gore

Shodno Odluci, tadašnji Sekretarijat za razvojne projekte je 3. januara 2019. godine objavio dva javna poziva, i to:

1. Javni poziv za izbor agenata za posredovanje radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore;
2. Javni poziv za izbor agenata za ocjenu međunarodne podobnosti radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore.

Od ukupno 22 prijave pristigle na adresu tadašnjeg Sekretarijata za razvojne projekte, izabrana su tri agenta za obavljanje promocije i aktivnosti posredovanja, i to:

1. Apex Capital Partners DOO Podgorica;
2. Arton Group GMBH Austrija; i
3. Henley & Partners Government Services LTD Džersi.

Na Javni poziv za odabir agenata za ocjenu međunarodne podobnosti, od ukupno 13 pristiglih prijava, izabrana su dva agenta, i to:

1. S-RM Intelligence and Risk Consulting LTD, Velika Britanija i
2. Exiger Canada INC, Kanada.

Nakon izbora pomenutih agenata, tadašnji Sekretarijat je pripremio predloge ugovora, koji su dostavljeni Vladi Crne Gore, te su isti zaključeni sa odabranim agentima. Poslije potpisivanja ugovora, agentima su izdate zvanične licence. Kao što je predviđeno programom, odnosno Odlukom, posredovanje ili procjenu međunarodne podobnosti obavljaju samo licencirani agenti. U međuvremenu, početkom juna mjeseca 2022. godine svim licenciranim agentima je drugi put produžena licenca za još godinu dana, na njihov zahtjev. Napominjemo da se, u skladu sa članom 7 Odluke predmetne licence izdaju na vrijeme od jedne godine i mogu se, na zahtjev agenta za posredovanje, odnosno agenta za ocjenu međunarodne podobnosti, bez ponovnog zaključivanja ugovora, produžiti dva puta na vrijeme od po jedne godine.

Sekretarijat za razvojne projekte je nakon izbora agenata za ocjenu međunarodne podobnosti i agenata za posredovanje, sproveo i Javni poziv za izbor nezavisnog revizora za praćenje ulaganja u razvojne projekte, shodno članu 15 Odluke. Shodno navedenom, 13. aprila 2022. godine, Agencija za investicije je sa izabranim ponuđačem, Društvo za reviziju, kontroling i konsalting „HLB MONT AUDIT” DOO Podgorica, zaključila Ugovor o pružanju usluga kontrole uplata sa ESCROW računa.

U drugoj polovini 2022. godine sprovedena je kontinuirana obrada dostavljenih Zahtjeva za sticanje državljanstva u skladu sa procedurama predviđenim Odlukom, koja između ostalog predviđa provjeru formalne ispravnosti i kompletnosti dokumentacije, ocjenu međunarodne podobnosti od strane angažovanih agenata, provjeru od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i Agencije za nacionalnu bezbjednost kao i ostale administrativne procedure.

Od početka jula 2022. godine do kraja izvještajnog perioda (30. decembar 2022. godine), Agenciji za investicije Crne Gore je predato ukupno **395** zahtjeva za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom po osnovu Posebnog programa. U toku izvještajnog perioda, Agencija za investicije Crne Gore je odobrila 277 aplikacija, dok su za navedeni period licencirani agenti za ocjenu međunarodne podobnosti odobrili 121 aplikaciju.

Period	Primljen o aplikacija	MIA obrada	Na dopuni	MIA odobrila a	Kod DD- DD odobrio	Kod PV/MUP	PV/MUP odobrio	Prenos sredstva	Kod Revizora	Uplaćen o/Odobreno	Odbijeno	
od 01.01.do 1.07.2022	15	134	64	191	82	142	221	26	8	30	11	20
of 01.07. do 31.12.2022	395	248	44	277	219	121	169	167	45	41	119	49
CIJELA GODINA 2022	410	248	44	468	219	263	169	193	45	41	130	69

1

Nadalje, u izvještajnom periodu Ministarstvu unutrašnjih poslova je u skladu sa članom 12 Zakona o crnogorskom državljanstvu i Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore, od strane predsjednika Vlade dostavljeno 117 predloga (za 117 aplikanta i 283 člana porodice). U navedenom periodu donijeto je 398 rješenja o sticanju crnogorskog državljanstva prijemom po osnovu posebnog programa i to 118 rješenja za aplikante i 280 rješenja za članove porodica, pri čemu se pomenuta rješenja odnose i na aplikacije koje su Ministarstvu unutrašnjih poslova dostavljene u periodu prije 01.07.2022. godine.

Takođe, prema podacima iz softvera kojim raspolaže Agencija za investicije za period od 01. jula do 30. decembra 2022. godine, za potrebe ulaganja u jedan od razvojnih projekata u primorskom regionu Crne Gore od najmanje 450.000,00 eura odnosno iznos od najmanje 250.000,00 eura, za potrebe ulaganja u jedan od razvojnih projekata u sjevernom ili središnjem regionu Crne Gore, na ESCROW račun je položeno **158.656.246,93 eura**, dok je ukupan iznos koji je u ovu svrhu uplaćen investitorima **37.419.195,06 eura**. Za potrebe ulaganja u poljoprivredu i prerađivačku industriju, u datom periodu je na ESCROW račun položeno ukupno **1.250.000,00 eura**.

U svrhu razvoja manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, za namjenu iz člana 18 Zakona o regionalnom razvoju na ESCROW račun je u posmatranom periodu položeno ukupno **55.200.000,00 eura**, dok je na poseban račun nadležnog organa uplaćeno **13.000.000,01 eura**.

U svrhu troškova postupka na uplatni račun nadležnog organa izvršena je uplatu sredstava u iznosu od **14.770.000,00 eura**, dok je u svrhu donacije za razvoj inovacione politike Crne Gore na ESCROW račun za isti period položeno ukupno **40.500.000,00 eura**.

Takođe, prema Zakonu o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, sredstva koja su uplaćivana od strane aplikanta u svrhu razvoja manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, a koja su se nalazila na računu Agencije za investicije Crne Gore (račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave), su po zahtjevu Ministarstva finansija, na dan **13.01.2023. godine**, prenijeta na Centralni račun državnog trezora u iznosu od **32.999.849,80 eura**. Takođe, prema predlogu Ministarstva finansija predviđeno je da se dinamika povlačenja sredstava vrši saldiranjem računa jednom mjesečno, i to svakog 25-tog u mjesecu. Shodno navedenom, poslednji prenos predmetnih sredstava u 2023. godini je realizovan na dan **02.03.2023. godine** u iznosu od **1.099.843,00 eura**.

¹ Tabelarni prikaz podataka je generisan iz softvera za ekonomsko državljanstvo, stoga podaci koji se odnose na broj primljenih aplikacija prikazuje ukupan broj podnijetih zahtjeva u zadatom periodu, dok ostali podaci prikazuju stanje na posljednji dan zadatog perioda